

Cultura i ciutadania: el valor polític d'allò quotidià

Published by [Interacció](#) [1] on 21/09/2010 - 14:45 | Last modification: 18/08/2026 - 07:55

Recondita armonia proposa un desplaçament significatiu en la justificació de les polítiques culturals: la cultura no és només un conjunt de béns que cal produir, conservar o facilitar, sinó un repertori de recursos simbòlics que permet a les persones interpretar el món, construir posicions pròpies i participar en la negociació de la vida col·lectiva. Des d'aquesta perspectiva, la participació cultural esdevé una dimensió de la capacitat democràtica de la ciutadania.

Publicat pel Consell d'Europa el 2006, el treball de Dick Stanley s'inscriu en els debats sobre els efectes socials de la cultura i la cohesió social. La seva pregunta central és ambiciosa: **de quina manera la cultura contribueix a formar persones capaces de participar efectivament en una societat democràtica?**

Stanley parteix d'una concepció àmplia de cultura que inclou les formes de vida quotidiana, les tradicions, les arts i el patrimoni. Recollint especialment la idea de cultura com a «repertori», sosté que una societat proporciona als seus membres un conjunt d'eines conceptuais i simbòliques amb les quals poden comprendre les situacions que viuen, imaginar alternatives i negociar amb els altres. La cultura, per tant, no actua únicament sobre les preferències o els gustos: intervé en la manera com les persones interpreten la realitat i construeixen les seves possibilitats d'acció.

Aquesta concepció permet establir el vincle amb la ciutadania. Una democràcia requereix ciutadans amb capacitat per formular interessos, comprendre els dels altres i intervenir en la definició de les decisions col·lectives. L'accés desigual als recursos culturals significa, en aquest sentit, alguna cosa més que una desigualtat en el consum cultural: pot limitar la capacitat mateixa d'exercir plenament la ciutadania. Stanley arriba així a considerar la participació cultural com una forma d'educació continuada i com un procés permanent de negociació social.

la cultura no és només allò en què participem, sinó una part de les eines amb què aprenem a participar en la societat.

El model atribueix a la cultura diversos efectes socials relacionats entre si: ampliar la comprensió social, reforçar la identitat, transformar valors, afavorir la cohesió, contribuir al desenvolupament comunitari i estimular la participació cívica. Tots aquests processos poden incrementar la capacitat de les persones per intervenir de manera efectiva en la vida pública. Stanley intenta contrastar aquesta hipòtesi recurrent a estudis quantitatius, experiències comunitàries, discursos dels artistes i objectius presents en diferents polítiques culturals europees.

La conseqüència per a les polítiques culturals és important. L'autor no proposa abandonar les polítiques tradicionals de suport als artistes, protecció del patrimoni, regulació de la radiodifusió o foment de les indústries culturals. Planteja una evolució del seu centre de gravetat: passar de protegir determinades formes o consensos culturals a **ampliar la capacitat dels ciutadans per participar en la transformació i negociació d'aquests mateixos consensos**. La diversitat cultural adquireix així valor perquè amplia el repertori d'interpretacions disponibles, sempre que aquestes puguin circular i ser compartides socialment.

Aquesta orientació queda condensada en una de les formulacions més contundents del document: **«Culture is not entertainment: it is capacity.»** La intervenció pública en cultura troba, des d'aquest plantejament, una justificació vinculada a la qualitat democràtica: promoure la participació cultural significa contribuir a formar ciutadans amb més recursos per comprendre, deliberar i actuar.

Nota de l'editor (2026). Llegit avui, el text anticipa debats que després han adquirit molta més centralitat en les polítiques culturals, especialment els vinculats als drets culturals, les capacitats i les desigualtats en la participació. També mostra els límits del moment en què va ser escrit. La relació causal entre participació cultural, cohesió

social i capacitat ciutadana apareix més formulada com una hipòtesi sòlida que com una evidència plenament demostrada. El mateix Stanley ho reconeix: encara no es disposa de prou coneixement per predir amb certesa els efectes de diferents polítiques i programes culturals ni per comparar-ne adequadament els costos i beneficis. Aquesta cautela continua essent rellevant: entendre la cultura com a capacitat democràtica resulta fecund sempre que no converteixi qualsevol activitat cultural en productora automàtica de cohesió, inclusió o ciutadania.

Referència

Stanley, D. (2006). *Recondita armonia: A reflection on the function of culture in building citizenship capacity*. Policy Note, 10. Council of Europe.

[Consultar el document complet](#) [2]

Categories: Publicacions acadèmiques

Categories: Recursos i publicacions

Tags: drets culturals

Tags: participació cultural

Tags: valor públic de la cultura

Tags: polítiques culturals

Tags: pensament cultural

- [3]

Source URL: <https://interaccio.diba.cat/en/blogs/2010/recondita-armonia>

Links:

[1] <https://interaccio.diba.cat/en/members/interaccio>

[2] <https://interaccio.diba.cat/sites/interaccio.diba.cat/files/e100150.pdf>

[3] <https://interaccio.diba.cat/node/234>